

ЗАМАН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КЪАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Тюбешну

Адамланы праволарын сакълауу проблемаларыны юслеринден оюмларын айтхандыла

РФ-ни Президентинде Граждан обществону институтларыны айнытуу эм адамны эркинликери жаны бла совет бу кюнде Шимал Кавказны республикаларында болганды. Нальчикде уа жолючулукъ КЪМР-ни Башчысы Юрий Кокову эмда советни председатели Михаил Федотову тюбешулеринден башланганды. Ала правону кюруулеу жаны бла проблемаланы юслеринден кеслерини оюмларын билдиргенди.

Ол санда регионуну социал-экономика болумун айнытууну, жамауат-политика шындыкыны жалчытууну, бийыл сентябрь айда РФ-ни Кыргыз Думасына эмда жер-жерли самоуправление органды айыруулага хазырланууну воспрослау сюзюлгенди. Юрий Коков эм Михаил

Федотов властыны бла граждан обществону институтларыны араларында байламлыкъланы кючлерге кереклисин чертегенди. Къабарты-Малкъарда уа Советни келечилери жууаха тартуу системаны учурдендиларында, социальный аралада, полицияны бейюмлеринде, болницалада болганды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительство суну пресс-службасы

Юрий КОКОВ:

Бизде жамауатны бла властыны араларында байламлыкъла, къагъытда жазылып къалмай, кертиси бла къуралгъандыла

Бу кюнде Къабарты-Малкъарда РФ-ни Граждан обществону институтларыны айнытуу эм адамны эркинликери жаны бла советни келечилери жууш бла келгенди. Ала Къабарты-Малкъарда дери уа Дагъыстан, Ингушетия эм Шимал Осетия-Алания республикалада болганды.

Шабат кюн ингирде аны келечилери Правительство юйюнде КЪМР-ни Башчысы Юрий Коков бла тюбешгенди. Жыйылууга толтуруучу, право нызамны сакълауу, суд органдыны, прокуратураны, Адамны эркинликери жаны бла Уполномоченныйни институтуну эм жамауат органиацияланы келечилери къатышганды.

Советни келечилери Шимал Кавказны республикаларында инспекция бла келгенди. Эки ийыкыны ичинде ала, адамла бла тюбешип, тарыгууларына тынгыйлайдыла, следствие изоляторлада, сайбы кюнде, интернеттада тургъанланы жашуу болууларына къарайдыла, жууаха тартыгъанланы эркинликери къалай сакълангандарын оюзде.

Биреу регионлада болгандан сора уа Шимал Кавказда адамланы эркинликери къалай сакълангандарыны юсюнден эсертерле чыгарыдыла.

Къонокъланы алгъышлап, КМР-ни Башчысы Юрий Коков селешгенди. Ол Советни регионлада адамланы эркинликерин кюруулау иште этген къошум-

чулугъун чертгенди. «Республикага жолючулугъуугъу, мында бардырылгъы тюбешуле да бу ишни андан да бек тирилтир деп шанабыз», - дегенди ол.

Юрий Александрович къыралны башчысы Владимир Путин граждан общество кюралмаса, адамланы жуушларын тамамларга онг болуш къоюшду, деген селештир эсертер. Къабарты-Малкъарда жамауат органиацияла бла байламлыкъла токташханларын, властыны ишине жамауат контроль тамамланганын айтханды. Ол а республиканы айнытууну страте-

ла, гражданданы эм коммерциаллы болмаган органиацияланы къулдукчуларын приёмга алганды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительство суну пресс-службасы

гиясын жашауда бардырылгъа, жамауат-политика болумуну тапкандырылгъа онг берди.

«Бизде жамауатны бла властыны араларында байламлыкъла, къагъытда жазылып къалмай, кертиси бла да къуралгъандыла. Биз политика партиаланы, ветеран, волонтер, жаш телю органиацияланы, итму, чыгарма-къызык интеллигенцияны келечилери бла дайым да тюбешибиз. Халкъ фронтуну регион бейюму, Жамауат палата, КЪМР-ни Парламентинде Жаш телю палата эм башха биригуле бла бирге

ишлейбиз, деп къошханды ол.

Республиканы Башчысы социал маъгъанлы проектлени толтуруш жамауат органиацияла къырал болушкъу этилгенди, грант конкурсла бардырылгъанларыны юслеринден да билдиргенди. Биюонлюкде уа республикада, битеу Россейда, РФ-ни Кыргыз Думасына депутатланы айырыуга хазырлануу барды. Юрий Александрович мындан ары да власть гражданданы эркинликери кюруулауга энци маъгъана берлигин белгилегенди.

Ахьры 2-чи бетдеди.

Жыйылыу

Къырал кенгешчи Элбрус районда май указланы толтуруу жаны бла ишни игиге санагъанды

КЪМР-ни Къырал кенгешчи Хачим Кармоков Элбрус районда Россияни Президентини май указлары къалай толтурулгъанларына атап кенгеш бардыргъанды.

Кенгешчи Уналаны Аминат, Элбрус районуну администрациясы таматасы Уналаны Казим, КЪМР-ни кюруулу эмда ЖКХ мини-

сегиз указдан хар биринде республиканы районларыны социал-экономика айынуларына себеллик этерик баш маъгъанлы борчланы тура этгенди.

«Эллага артыкъда уллу эс бурургъа тийишди. Аланы болууларын тынгылы тинтип, айынуларына чырмау этген сыйтауаны ачыкълап, администрациялага бла Правительствога шарт буюрукъла

бир кюрумдюринден уллу окунадыла. Районда къырал эмда муниципал жуушла бла жалчытууну амаллары игилендирилгенли турадыла. Бытыр МФЦ-ла эмда аланы элдеде келечилери 47 миң жууш таламлагъандыла.

Аны бла бирге, деп чертгенди докладын, шарт мадарла этинун илген жуушла бардыла. Сёз ючюн, ЖКХ-да

стрини орунбасары Юрий Белмигетов, урунуу, иш бла къоруулу министрни орунбасары Ратмир Акканов, КЪМР-ни кенгешчилерини ишлерин жалчытуучу службаны консультанты Геннадий Вальцев, бир-бир министрволаны келечилери, Элбрус районуну администрациясы башчылары таматалары, элперини эмда Тырнаууз шахарны администрацияларыны башчылары къатышгандыла.

Уналаны Казим, жыйылгъанланы алгъышлай, май указланы толтуруучу чеклеринде социал проектлеге аслам эс бурууну маъгъанасы уллу болганын чертгенди. Хачим Кармоков а Россияни Президентини май айда этген

берилерча этерге керекди. Эплени башчыларына бютюн жуулуш борч салынады – ала да къырал политиканы къыймагын кетюрюрге, - дегенди ол.

Май указла толтурууларына жууаллы болгъанла ол жаны бла къалай иш бардырылгъаны юсюнден билдиргенди.

«Районда андан бир жылга 133 миллион сом жыйылады. Аны жарымы окуна жер-жерли бюджетге ётдюрюле эди, районга дотация окуна бейюр кереклиси болушкъу тыюл эди», - деп чертгенди Афашокъланы Раиса.

Мухамед Кармоков ол шарт бла байламлы битеу документацияны КЪМР-ни Экономиканы айнытууну министрствосуну къарауна бериге кереклисин айтханды.

болумуну игилендирге, инвестициялага тийишли онгла къураргъа, жаңы ишни жерле ачарга керек болуп турады. Органиацияланы ырыскъларында алынган налог жер-жерли бюджетледе къалырга бир амал этерге кереклисини юсюнден да айтылгъанды.

«Районда андан бир жылга 133 миллион сом жыйылады. Аны жарымы окуна жер-жерли бюджетге ётдюрюле эди, районга дотация окуна бейюр кереклиси болушкъу тыюл эди», - деп чертгенди Афашокъланы Раиса.

Мухамед Кармоков ол шарт бла байламлы битеу документацияны КЪМР-ни Экономиканы айнытууну министрствосуну къарауна бериге кереклисин айтханды.

Ахьры 2-чи бетдеди.

Эсе тутуу

Ариу сезимле, терен сагъышла туудургъан, маъгъаналы оюмла этдирген кюн

Тереде болуучусуна, бийыл да 4 июньда, малкъар халкъны, битеу дуняны да уллу поэти Къулийланы Къыйсын дунясын алышхан кюн, аны эсерлерге назмуучуну атын жуюрютген эсинде эсертери сыйны кеп адим келген эди.

Жыйылууну КЪМР-ни культура министри Мухадим Кумахов ачханды. Аксылманны бийик фахмусун, адамлыгыны, аны аданията, маданията да къойган ызыны

деп, поэтни «Хар иги зат а алдады» деген назмусун эшитиргенди.

Чегем районуну администрациясыны къулдукчуусу Хасани Одижев, жыйылгъанланы алларында селеште, закий чегеллиени ёттемилги болгъанын белгилегенди. Ол адамлыгы, къылык хумери бла да миллеттени биридирген чертгенди. «Аны намысына тийишли болур ючюн, биз Ата журтубузда ариу жашуу къураргъа борчлубуз», - дегенди. Ызы бла алайдагыланы Чегем шахарда

назмучуну ююу-музейине чакыргъанды. Голле салыудан сора къонокъла барысы да ары атлангандыла.

Культура араны арбызна келгенлеге поэт кеси окугъан назмула бла тюбегенди. Аны таныуу ауазы тегерекни алып, хар сёзю алгышча татлы эди. Аксылманны къызы, жашы, юйдегиси, жууукъ-ахулары бери жыйылгъанлага не заманда да мангъай жарыкларын къызганмаучудула. Биюгон да алай эди.

Ахьры 2-чи бетдеди.

юсюнден айтуп, сёзю КЪМР-ни Жазыуучуларыны союзуну правленени председатели Беппайланы Муталиге бергенди.

Ол а Къулий улу арабыздан кетгени 30 жылдан атлагъанды, алай биз аны эсермери кюн да осмайды, дегенди. Аны уллулугъа, гитче да бирна кыйгыруучусун, Россейни, тыш къыраллыны да белгили жазыуучулары тупу поэтни намысын къалай бийикте кетюргенлерин белгилегенди. Сора, аны бир къауум назму тизгинин окъуп, закий сау заманында, шахарда анга тюбегенле бла жарыкъ саламлашыучусун, хапар соруучусун эсге тюшюргенди.

Тарыхчы Олег Опышко, эсертермени азылган кюнун сагъына, биз былайгъа сау Къыйсыннга келгенча, алай жыйылабыз

Жыйылыу

Тырнауузда жангы автовокзал сюер муратлыдыла

Элбрус районда транспорт жаны бла болумуну игилендируу жер-жерли администрацияны баш борчларында бирине саналады. Эттилдик ишлени санына Тырнауузда жангы автовокзалы бла Тер-Къюлда автопавильонну кюруулулары да киредиле.

Шахарны администрациясы бийыл апрель айда

сагъынлыгъан автовокзалны кюруулушу бла байламлы аукцион бардыргъанды. аны ахьрында тийишли келишим да этилгенди. Бу объектти битеуле бечмени 600 квадрат метр болушкъу. Ол кеси да шахарда «Ростелеком» компанияны бейюмюно къатында орнатылгъыды.

Бу кюнде ол жерге районуну

администрациясы бла подрад организацияны келечилери барып къаргандыла. Кюруулушу башларча норматив документле да хазырлана турадыла.

Алиса ТАРИМ, Элбрус районуну жер-жерли администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Жазылыу-2016

Азиядан къайтханы бери окъуйма газетибизни

Кавказга къайтхан биринчи жылбызда окуна алып тебирегенме ёз тилибизде чыкъган газетини. Биюонлюкде да жаздырма. Къайда юйде тапачанга таянып окъуйма, ариу кондеде уа ныгышха да чыгама, къошумларда да окутама. Озган заманыбызны, адет-теберисини, ахьларыбызны юслеринден кеп сейир халпарла басомалнадыла. Мен аланы сакълан турама.

Кеп жылланы Акъ-Сууну ара молкюнде малчы болуп ишлегенме. Жайда тау жайыкълада мал коттенме. Къошбуз ана тилибизде чыкъган газетини, журналдан кюру болмагъанды. Ингир ала, малланы жыйышдырып бошагъандан сора, патеген чыракны жарыгында окугъан кезиулерибиз да болганды.

къадарымда алгъанлай да турлукъма, башха-къада айтыргъын да олу.

ГЕРТЪОКЛАНЫ БАТДАЛ. Акъ-Суу эл.

«Заман» - миллиетибизни сауыгъасы. Аны чыгарып, алыбызга келтирип тургъанлага жорек ырзылыгъамы билдиреми. Жашгъан

Хурметини окурума!

2016 жылны экинчи жарымына жазылуу калпачи андан ары бардырылады. Сиз «Заман» газетте почта связыны кайсы бейюмонде да жазылырга онг табарыкъсыз. Аты айгъа жазылууну багъасы - 788 сом 52 калеп. Почтага барып, газетни кесигиз а сагъыз а - 712 сом 02 калеп.

Бу магъаналы ишни тамалманын уллу узакъга созгазы!

Бизни пинакспбиз - 61532

Юрий КОКОВ:

Бизде жамауатны бла властыны араларында байламлыкыла, кыагытга жазылып кыалмай, кертиси бла кыралгъангыла

Ахыры. Алып 1-чи беттеди. Михаил Федотов а Советни кыаууму Нальчикке кел болуп жетенини сылтауы аныгланганды. «Биз шендоу Бесландан келбиз. Террористиле чабыулулук этген школда. «Мелекени шахарында» терк атларга калонг бармайды», -дегенди ол.

анга болушурга сөз бергенди.

Михаил Александрович терроризмни жаланда кючю болушурга ала хорларга он болмаганын айтып, властыны бла жамауатны бу кыужу ишге кыажуу биригирге чакырганды. «Алай бизни хар атламыбызга закон башчылык этенини унуттурга уа жарамайды. Аны юсюнден РФ-ни Президенти Владимир Путин дайым да айтканды. Законаны кыауулулук жашаса, биз иштеу кыччылыктын кыуулуктуулыкты, ол санда терроризмден да», - деп кыошанды.

Бизы бла уа делегация «Кюн шахарга» атланганды. Аны келечилер мекмада сабилени кыорккыуусулуктары кыалай жалчылынганыны, фахмулулга деп аныгланганы ишени. бери окумуштуны кыалай сайлапталарны юсюнден соргандыла.

Учрежденини ишлери бла шагъыреленгенден сора Михаил Федотов журналистлени соруларына жууапта бергенди. Ол республикада сабилеге энци ос бурлулганы ырызлыгын айтканды. «Биз башка регионда ала кыалай учрежденила тургъанларын кыргыбыз, аланы Нальчик бла тентилширген да кыбынды.

Мында сауулуклары осал балчыкыла кыалай болушурга берилгени, кыалай оорууда не, методикалык керек болгандарын кыргыбыз. Ол а башкаларга юлго болушурга. Бек башы уа, мында сабилеге ючюн кертиси бла да кыайыргандары кыорконотурды», -дегенди ол.

Юрий Кокос а, Адамны эркинликтери жаны бла совет халкыны жашауын игилендириге себеплик этгенини чертип, аны башчысына ырызлыгыны айтканды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Советни башчысы граждан обществову институтларын айтканды. «Биз шендоу Бесландан келбиз. Террористиле чабыулулук этген школда. «Мелекени шахарында» терк атларга калонг бармайды», -дегенди ол. Михаил Александрович терроризмни жаланда кючю болушурга ала хорларга он болмаганын айтып, властыны бла жамауатны бу кыужу ишге кыажуу биригирге чакырганды. «Алай бизни хар атламыбызга закон башчылык этенини унуттурга уа жарамайды. Аны юсюнден РФ-ни Президенти Владимир Путин дайым да айтканды. Законаны кыауулулук жашаса, биз иштеу кыччылыктын кыуулуктуулыкты, ол санда терроризмден да», - деп кыошанды.

режденида ёксюз, сауулуклары осал балчыкыла турардыла. Аны баш арчы Марита Крымкова бизде билдиргенче, арада 75 жер, реабилитация ёлкомде кондюз ос ингир стационарда да 50 жер эмда паллиатив ёлкомде да 5 жер бардыла.

Ариу сезимле, терен сазгышыла туштуругъан, магъаналы оюмла эттирген кюн

Ахыры. Алып 1-чи беттеди. Жамауат Кыайсыны сын ташына голпе салгандан сора Тёбен Чегемден, Кенжени 20-чы школундан, Биринчи Чегемни 2-чи школундан, Хасаниадан, Нальчикни 5-чи номерли билим берген учреждениындан кел-

дырылганды. Аны директору Курылганы Фатима, анда ишленгенде да улуу жумушу тамакталгандыла. Ала, Кыайсын улуу сый беричуу Отарланы Омарга эс Шахмарзаланы Саидге атап, кермочуле кыурагандыла. Алага кыарагана художниклени бизи

жашап тургъан ариу оюмларыны юслери бла туугъаны бардыла. Геннадий Половский а Кыайсыны аламан суратын ишлегенди.

Улуу адамла, дуниядан кетселе да, кеслери ызырындан иги ишле этерге, ахшылага

МУСУКАЛАНЫ Сакнат.

ХУРМЕТЛЕУ

Тёлюден тёлюге кёчген соймеклик

Орус халкыны закыйи Александр Пушкинни туугъан кюнюндө. 6 июнда «Нальчикке аны эсгертимени кыатанда кыуанчылы жыйылгону бардыры ахшы төреге айланганды. Ол шахарны жер-жерли администрациясыны Култура управлениысыны башламчылыгы бла кыураганды. Бу жол да белгилли нзмзуну хурметлеп, былайга жазычуула, алиппе, маданиятда ишленгенле, башка айтканда уа, деменигили, улуу поэтни чыгармачылыгын, аны сезюн сойтене келгенди.

Ата журтубуз бла, назмучу бла байламлы жазган суратларын кергоге амал тапкандыла. «Сөз ючюн, Светлана Кузнецованы он темага жыйымдыгы барды. Хар чыгарма-тарыхыбызны бир кесгеи. Кыулы улуу

художник, бу темага терен кыргыды. Аны алайгызына уа, айткылык адамларыбызны эртегили тарыхыбызны эсе кыргыга излегенин эслейсе. Ол итиную поэтни , аны ёмюрюк назмуларыны, анда

ушарга, миллетин, кыраыраны дерте оит бердиле. Кыайсыны эсгерге кючюбоз алай дерс алгъан кезиулерибизден бириди.

МОКАЛАНЫ Зукура.

Боушлукъ

Москвадан специалистле сураз сабийлеге кыарарыкыдыла

Республикалы сабий клиника больницага Жюректамырыла хирургия жаны бла Бакулев атлы илму арадан профессор Константин Шаталов эмда кыауум ары келгендиле. Ала юч ичнде жореклеринде «туугъандан окуна порк» диагнозлары бла 284 сабийге кыарарыкыдыла. Специалистле кыошакъ халда тинтирге эмда операция айтканды.

Бизни корп.

ТИНТИУЛЕ

Бир тарыгыу да сюзюлмей кыаллык туюлюду

Солуу юкюнде КъМР-ни Жамаут палатасында РФ-ни Президентинде Адамны эркинликтери эи граждан обществову айтканды. «Биз шендоу Бесландан келбиз. Террористиле чабыулулук этген школда. «Мелекени шахарында» терк атларга калонг бармайды», -дегенди ол.

ленирича рекомендацияла да этерге эркинлигибиз барды. Кырал Башчы бла уа жылга бир кере неда, керек болганына кере, андан аслам кере туюбиз, -дегенди ол.

Биз а экспертле бла бирге энци аскер-граждан халла жаны бла чыгаргыла жуураула, проблемалага кыауула. Биз а экспертле бла бирге энци аскер-граждан халла жаны бла чыгаргыла жуураула, проблемалага кыауула. Биз а экспертле бла бирге энци аскер-граждан халла жаны бла чыгаргыла жуураула, проблемалага кыауула.

Ахырында Сергей Кривенко, ала тохташдырыуула шартлага кере. Ичине оорулганы, Кюрууну министрствоты, Чеки службага эм башка структуралага сурмала иеркиле, бир тарыгыула да кыармал кыаллык туюлюду,дегенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфья.

Кырал кенгешчи Элбрус районда май указланы толтуруу жаны бла ишни игиге санаганды

Ахыры. Алып 1-чи беттеди. Сөз адамланы тынгылы эмда учуз жашуу журтла бла жалчытууга жетгенде, район администрацияны промышленность, транспорт, кыурулуш эмда жашуу журтла-коммуналыл милк ёлкомноуо таматасы Хаджираев алы райононда жашууларын игилендириге керек болуп тургъан кел сабийли ююрле, колешинирча жерле да тергелгенлерин билдиргенди. Быйыл Тырнаууз шахарда кыял балалы онбир ююрге юйлени кыурулушларына жерле ёлкомлендиле, бу иш андан ары бардырылды,дегенди.

Келген жумушла бла жуванырча мадарла этиледиле. Хачим Кармоков кадрла бла халга, медицинада ишленгенли усталкыларын ёсдюруге, адамланы сауулуклу жашуу этуге юйретуге, иш хакыны «жол картарга» керё кёторуге энци эс бурруга чакырганды.

Билим беруу управленианы таматасы Моллаланы Сулейман а 2015 жылда районда сабий саддала 65 кыошакъ жер кыурагъанын билдиргенди. Быйлыгында 20 Тырнаууз эки учрежденида 25 эмда эки сабий садда 20 жер, Шолгъа деру билим берген учрежденилага алыныры сабийлени электрон тизмеси жарашдырылганды, садкилени азайтуу жаны бла бирю толро проблемла жокчу.

Хачим Кармоков докладчылага проблемаланы, тамамлангъан борчлары юслеринден айтырга кереклисин эсгергенди, юй толполе берилген жер участкалага суу, газ, ток тарынуу проектле асукментациялары жазы болгандарына бла кыалгандарына эс бурганды, миллетле аралы халлага дайым да кез-кыулак болуп турууга, ауругуланганы, ёлгенлени санын азайтуу мадарлары андан ары этерге кереклисин айтканды. Указланы толтурууу болжаллары скадангандарына бла кыалгандарына, болгъан онгла кыалай хайырлангандарын, кыалай планла белгиленгенлерин билдирге суйегенди. Саулай алганды. Кырал кенгешчи Элбрус районда май указланы толтуруу жаны бла ишни игиге санаганды.

Алиса ТАРИМ, Элбрус району администрациясыны пресс-службасыны башчысы. Суратын **ХАДЖИЛАНЫ Жамал** алганды.

САНАТОРИЙЛЕРИБИЗ

Алакат табиьгьат, таза хауа, уста багыу - бары да солугьанлагьа

Узун кьышдан сора жайны ийиси бурун-га ургьанлай, биз солугьанлагьа санаторий-ларга барып, кьелме санаторий-лени сайлайдыла. Алай бир-бирле уа, ала жаландьа саусу адамлагьаны керекдиле огьесе кимге да игимдиле деп, арсары боладыла. «Голубые ели» махемени башчысы Князланы Шаманы айтханына керь, саусула мында багыу ала эселе, саулык-лула уа иммунитеттерин кочлендиредиле.

дус-массаь, скиидар эм жемчугь ванна, фитотерапия, баг, сауна, багыу физкультура - кьелме хайырлыштыгьан багыу амала. Спелекоклиматическая камерагьа уа калгь-магнит тузланы Верхнекамскдан келтиредиле. Болода, битеу да Россейена, бу санаторийде да баш жерле аспамдыла, мекьян жаланда элли процентте толды. Совет жылда кьырлат заводда, фабрика-ла кьел эдиле, ала ишчилерин санаторий-ле солургьа, багылыгьа жиберегендиле.

Бусагьатда алай тере хазна жокьду. Социальный страхованы фондун бир кьауум путевкала береди бек кьыйналгьанлагьа, алай солугьанлагьа аспамсы келери ахча тьелп келедиле. Шаман Магомедович айтханына керь, жыл сайын «Голубые ели» хакьсыз тургьа гьа да боладыла - ала бек аурьгьан-неда кьоялыз жашагьан адамлагьа. Ведомство санаторийле бла тенгледиргенде уа, мында путевкала учьудула.

Ашы юсюнден айтханда, бу багыу учреждениени кесини бал батманлагьа, кьый эм туур эсорюлери бардыла, бтмекни да келери биширедиле. Кияз улу омокьлангьана, хар адами ишлеген жеринде кьелп салуу урунурга керекди. Санаторийни ариулугь совет жылдан бери тап сакьлангьаны битеу да ишчилерини хайырландыды. Фонтанна, назь терекле, туула, голле санаторийни тьегерин жасьдыла. Солугьанлагьа заманларын парк тийреде сойлоп озуралдыла. Мында хауа окуна кьч-кьаруу береди. Жауу салкьан жолукьла, китип бла олтуруна шиктикле - жаш-кьарт да босюерикди бу ариулукьгьа, тазалыкьгьа.

Жарьсагьа, тыш кьыралладан, узакь жерленде келгенлени саны иги да азайгьады. Санаторийни директору айтханыга керь, адамла шьендого Кавказны террозимины урсы сунадыла. Эл гьюрюк халарланы чачар умут бла бу учреждениени ишчилери конференциялагьа, керьмючлеге тер-терк кьатышдыла. Бизни республикагьа бир кере солургьа келген экинчи кьыйтайм кьалагьайды.

БАЙСИЛАНЫ Марзият. Суратла авторьудула.

«Голубые ели» дегени сайлагьан эди. Солугьанлагьа аспамсы абадан адам-ладыла. Кияз улу айтханыга керь, Чеченден, Ингушдан келгенде да кьел-диеле. Жарьсугьа, бизни республикада сабиле кьыртгьангьан аталарын, аналарын санаторийге элип багьгангьа тере хазна эсепимейди. Мында кардиолог, невро-лог, хирург-уролог, гинеколог, лор-врач,

окуилт, физioterapeвeт, гастроэнтеролог, эндокринолог эм башха специалистле ишлейдиле. «Голубые елини» Россейни Саулукь сакьлау министерствосу профессионал аруулары болгьанланы эм производстада травмала алгьанланы багьгангьан учреждениланы тизмесиине кийиргенди. Минерал бром-йод ваннала, Улуу Тамбукан кьелден келтирилген балчык, суу тобьонде

Миллет аралаша

Кьеп милледе назмула эшитилгендиле

КьМР-ни Кьультура фондунда республикада жашагьан эрменлиени маданият аралары белгиле поэт Ованес Туманян туугьаны 145-жыллыгьына жоралап, жыйылуу бардыргьанды. Анга уа орус, малкьар, кьабарты, обик, диогер, татар, дагьыда башха миллетлени келечилери да чакьтыргьандыла.

Аланы бу учрежденианы башчысы Су-санн Малхасян эрмен эмда орус тилдеде алгьышлагьанды, жыйылууну магна-сын да аныгьатланды. Андан сора кьыз-кьыгьла бла жашкьыгьла поэти назмула-лан - эрмен, Мещиланы Казими, Кьу-лийланы Кьыасьыны - малкьар, Бекмурза Пачевени, Алими Кешошуну - кьабарты, Александр Пушкинни, Михаил Лермон-товну да орус тилдеде кьелден айтхандыла, саугьала кьоллу да болгьандыла.

Тобьешууге келгенле ол кюн Ованес Туманянни поэзиясы бла шагьарейлини кьылайы, аны жашуа, чьгьармачылыкь жолундан да хатар билгендиле, кьеп миллетлени телесулерин кьерегендиле. Ол кюн дагьыда сабиле ишлеген затпадан керьмюч да кьуралгьан эди. Аланы артыкь улуу болмагьан багьагьа сата эдиле. Су-

сан билдиргенге керь, ол ахча болында хатар саусуз сабилеге саугьала алыргьа кьыратылыкьды.

ХОПЛАНЫ Марзият. Суратда: сабиле назмула, жырла айтгьадыла. Суратны автор алгьанды.

САУЛУКЬ

Аш бла не болсагьыз да, ичерге уа - заманында

Эрттен сайын Биринчи каналда белгиле телеведущая эм врач Елена Малышева кьарачуулану саулыкь уа, аны бла бирге уа саулукьга да жорашуу бардырууну амалларына юйрети. Беруилени кььералмай кьыалгьанлагьа уа биз беруину эм сейир шартларын сайлайбыз.

Суу Жыйылгьан оомгьа керь, шейдооголо медицинаны жорукьларына тийишчилекде эки литр сууну кюнине ичине 18:00 сагьагьа дери ичерге керекди, андан кеч кьылысгьыз, кече тер-терк кьыбаргьа тошерики, эрттенкиле уа бетигиз кььеп чьгьарыкьды.

Зергезиле кьелгенле ол кюн Ованес Туманянни поэзиясы бла шагьарейлини кьылайы, аны жашуа, чьгьармачылыкь жолундан да хатар билгендиле, кьеп миллетлени телесулерин кьерегендиле. Ол кюн дагьыда сабиле ишлеген затпадан керьмюч да кьуралгьан эди. Аланы артыкь улуу болмагьан багьагьа сата эдиле. Су-

Кьофе Жыйылгьан оомгьа керь, кьофе - эрттенкиде эм жаралуу уосуалдагьанды. Кечеге аны ичерге жарамдыла, жужьалыкь тьойлокосу. Эрттенкиде терк уяныр ючюн а андан иги зат жокьду, дейдиле.

Тозо: аны тангь эрттен угьай, уянгьангыгьздан сора бек аздан эки сагьат этгенден сора, тьожге жууугьаракь, ичерге керекди.

Дуьгьума чай Жыйылгьан оомгьа керь, былла чай адамгьа тынчай-ыргьа, жужьларга болушды. Аны ючюн жатардан алгьа аны ичю хайырлыды.

Инсан уянгьанлай, аны чархы кортюзю гормонну чьгьарып башайды - ол, адамын сап-на-рын «уятып», кьондозо жаша-угьа хазьрайды. Бу гормон, акьырын-акьырын жыйыла

кеп, адам кьыпкьандан сора эки сагьаттан артыкьда кьеп болады. Инсан тоз да ундурьудан тургьанлай кьофе ичсе, аны алыкьа толусунай уянып бо-шаматгьан чархы корденини - нервала системаны кьозгьагьан затны - улуу елечимин алады. Алай болгьанлыкьгьа, санланы сау кюннге ишегь хазьрылагьан кортюзю а керекисича бир чьгьарылай кьвалды. Баш-ха чакь айтханда, адам кьофе ичгенлей, жегиллик, тирлик кьезиде, чархыны системалары кьыстап ишейдиле. Алай эки сагьаттан ботюн кьарылуу болууну орунну, ол арыган-дан алыгьа юсюнде сюепалмай кьвалды.

Тозо: биринчи стаканы тоз да уянгьанлай, ауулангьынчы ичерге керекди, ол чегилени иш-летип башларыкьды. Акьар ста-кан сууну уа - жата туруп, 200-500 миллилитр суу абадан адамын кече кьыбартырк тьойлодо, алай кьанын жужьартыргьа уа себеллик этерикди. Алай эсе уа, ол тромбла кьуралмазнына иги профилактика болукьду. Эсеплеге керь, инсулыланы бла инфарктланы аспамсы тангь эрттен болуучудула. Аны сытуу уа адамын чархында жужьлагьан

Зергезиле кьелгенле ол кюн Ованес Туманянни поэзиясы бла шагьарейлини кьылайы, аны жашуа, чьгьармачылыкь жолундан да хатар билгендиле, кьеп миллетлени телесулерин кьерегендиле. Ол кюн дагьыда сабиле ишлеген затпадан керьмюч да кьуралгьан эди. Аланы артыкь улуу болмагьан багьагьа сата эдиле. Су-

кьыра тизмеде ал жери бу муниципалитет алгьанды. Мында бардыргьангьан рейлени кезиунде 413 тийишли шарт (1,1 миллион кВт.ч.) ачыкьлангьанды.

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

кьыра тизмеде ал жери бу муниципалитет алгьанды. Мында бардыргьангьан рейлени кезиунде 413 тийишли шарт (1,1 миллион кВт.ч.) ачыкьлангьанды.

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

Бизни корп.

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

Бизни корп.

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

Спорт

Жаш тьелю спорт бла кьореша-лырча Тьепен Чегем элде орта школуну мекьямында боксдан секция ачылыгьанды. Бу ахчы иш бла эллиени алгьышлай, ары КьМР-ни Парламентини депутаты, республиканы боксдан федерациясы вице-президенти Ма-кьыланы Талип, аур атлетикада

башчысы Кьонакьыланы Илияс, Кьулийланы Кьайсыны башха Ахмат, Булуунгьуну школуну директору Байсолтанланы Асланбий, Хушто Сыртны школуну директору Тохаланы Камгут эм Янкойну школуну директору Габоаланы Му-харьба да келген эдиле. Кьууанчыны жыйылууну мын-

Жаш боксчулагьа кьууанчча

профессионалланы араларында Россейни биринчи чемпионду, боксдан спортну устасы Элбайланы Владимир, боксдан федерацияны толтурмуучу комитетини башчысы Газаланы Залим, спортну усталары Езденланы Аслан, Султан-ланы Мурат, КьМР-ни боксдан жыйымдыкь командасыны баш тренери Залим Керевос, Тьепен Чегем элини администрациясыны

дагы орта школуну окуучулары жырлап, теспеп ачкан эдиле. Келгенлени алгьышлай, мектепни директору Сарбашланы Алыберт бу ишегь кьыйын салгьанлагьа чекис узартылыгьын билдиргенди. «Боксдан секциягьа кьуру бу эллие угьай, башха жерленде да сабиле келгилерине бир ишекпиге жокьду. Биз аланы хар бир кере да ырызобьоз», - дегенди ол.

Районну билим беруу управле-ниясыны башчысы Жанна Арип-шева уа, тийрени администрациясыны башчысы Агур Тьекушеви атындан байрам бла алгьышлай, мында жаруу этериклеге хорлам-ла тьегенди.

Макьыланы Талиб а кесини сынамьны юсюнден да айтханды: «Мен бокс бла тогузуну клас-сада окугьаньымда кьореш билгьан эдим. Бу салгууама сокуураммайла, жашууда бек керекли болгьанды. Сиз да англи-зи, тукумуугьузуну, кесизини да атыгьыны айтдыргьарсыз деп бек ышанам».

Тьепен Чегемни администрациясыны башчысы Кьонакьыланы Илияс бу ишегь улуу кьыйын салгьан Макьыланы Талиге кесини эм эллиени атындан коңс эргенди. Жыйылуу жарыкь ишпекте була бошалгьанды.

БАЙТУГЬАНЛАНЫ Исмаиль.

Трек-рил тутушу

Турнирге жюз чакьлыгиче гьежef кьатышханда

Тырысууда Кьулийланы Кьай-сыны атын жорютотен Маданият элде грек-рим тутушундан 1999-2002 жылда туугьан жашкьыгьла араларында Сибуру районуну биринчилиги этгенди. Эришчилени мындагы сабий-жаш тьелю спорт жолу адамланы саулукьга жоруу бардырыргьа кьелдендир, сабийлени бла акьылбалыкь болмагьанланы спорт бла кьореширге тарьыр мурада кьурагьанды. Ала экинчи

Турнирге жюзге жуукь гиче гьежef кьатышханды. Келерки жыл сапарланы эм аурулукьларына кере. Отарланы Мурат, Локийланы Руслан, Жеттеланы Анан, Мажиланы Расул, Кьудай-ланы Заур, Мозаланы Магомет, Мехмет Зар, Кациланы Абду-рахман, Курданланы Кьямран, Макьыланы Тамарлан, Локийланы Зариф, Эзелтаны Хусей, Боллула-ны Амин хорлагьанды. Ала экинчи

сабий-жаш тьелю спорт школуну директору Сабаньыланы Расууну журметине бардырылыкь эриш-тише тутушукьдула. Ола 10-12 июньда В.А. Тьубанов аты спорт-саулукьну кьочлеу комплекскде болукьду.

Анатолый ТЕМИРОВ. СУРАТДА: хорлагьанланы кьаууму. Сурат авторьуду.

РЕЙДЛЕ

Токну урлагьанла жумушакьлыкь сакьламасынла

МРСК СК компанияны Кьабарты-Малкьарда бьелюмонде токну урлагьа кьжаагь иш дайым бардырылгьанлай турады. Аны чеклеринде энергетикле хар кюн сайын рейдлеге чьгьадыла, тьелулерин бермегенлени, борчла этип тургьанланы, токну ачыкь урлагьанланы жууагьа тартыргьа маддр табодыла.

Алай бла бьыйл ал тьерт аны ичинде токну урлау жаны бла мингден артыкь шарт ачыкь-лангьанды. Аланы барыны юсо бла 12 миллион сом багьасына битеу да 3,5 миллионга жуукь киловатт-сагьатт электротокч «тас» болгьаны белгиленгенди.

Бизни корп.

Бузукьлыкькланы аспамсы энергетикле этнда да кьыйтарьп Бахсан районда ачыкьлагьандыла. Саулай республикада быллай

кьыра тизмеде ал жери бу муниципалитет алгьанды. Мында бардыргьангьан рейлени кезиунде 413 тийишли шарт (1,1 миллион кВт.ч.) ачыкьлангьанды.

Энергетикле реламе да бирге аныгьатла ишегь да аспам эс бур-дыла. Сьа ючюн, кьеп болмай Бак-саньюк элде, ары дери да атлары артыкь мактуу бла айтылмагьан «телемучолене орамьнда» «Ток-та, уруу!» деген акция бардырыл-гьанды. Ол тийреде бузукьлыкьла

Билгьану

Окургьа кьачан да кеч тьойноду

КьМР-ни Урууну, иш бла жалчыту эмда социаль кьоруулу министрствосу Нальчикде жашагьан, ишлегемен пенсиячыны компьютерни хайырлангыра юйрети курсугьа чакьыды. Соруулары болгьана «Нальчик шахары Урууну, иш бла жалчыту эмда социаль кьоруулу

арасын 77-39-04 эм 77-54-24 телефон номерле бла сьелесини. Учрежденианы адреси: Ахохов аты орам, 141 «А».

Мадина ТОКМАКОВА. КьМР-ни Урууну, иш бла жалчыту эмда социаль кьоруулу министрствосуну пресс-службасы.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КьАБАРТЫ-МАЛКЬАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ
РЕДАКЦИЈЕ: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нахааб (баш редактору оубрасары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору оубрасары) ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууалы секретарь) МОКЪАЛАНЫ Зуура (култура бьелюно таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамават-политника жашау бьелюно таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приемляйн - 42-63-01. Баш редактору оубрасары - 42-38-21, 40-44-82. Жууалы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62, Корреспонда - 42-63-52. РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМТЕРИ: Жамават-политика жашау - 42-24-02, 42-67-68. Култура - 42-75-82. Социаль-экономия - 42-66-73, 40-59-18. Жангьыллыкь эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучуула бла байламчыла жорутуу эм реклама - 42-37-94. Эчин корреспондент - 42-66-72. Тизмачла - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Жарык бергенде редакция авторла бла кьыгьат жорюгьомейн. Кьоз жаманлагьа реламе эленише болукьдула. Ала айтгьангьан хат зар жетпейт. Газетте басылгьан материалга айтылган оомла редакцияны бек белгилемге болукьдула. Ала айтгьангьан Россей Федерацияны Басманы юсюнде законун тийишлиликте материаланы авторлары келесиди жуууламды. Редакция авторлардан 40 гьатт тизгенден (машинка бла жазылган 5-6 бет) кетип аламды. Газет Басманы эм аспамны информаны эркиндикти хьорутуу жаны бла Кьабарты-Малкьар регион инспекцияда 1994 жыла 14-июнь номерде регистраця этилдени. Регистраця номер — 00066. РИСК — 51532.

Газетти басмада КьМР-ни Басма эмда аспамы коммуникация жаны бла кьырал комитетини компьютер службасы хазьр этгенди. Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмалангьанды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33. Газетчи ислерине тагьдыру ючюн КьМР-ни почта сьвязны федеральнай управлениасы жуууламды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10. Газетчи роинагьа сагьу ючюн КьМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жуууламды. Телефон: 42-69-34.

Номерге графике керь 19 00 сагьатта кьоз салында. 20 00 сагьатта кьоз салындагьы ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЬГЬАРБАЙЛА: Османьаны Хайса - дежурий редактор; Кетгенчиланы Зульфия - жууалы секретарь оубрасар; Эзелтаны Лида - (1,2-чи бетле), Бийкеучуланы Жаннета - (3,4 - чи бетле) - корректорла. Тиражы 2050 экз. Заказ № 928. Басылгьаны 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬСЬАНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5 электрон почта: elbor_50@mail.ru